



भारतीय पृथिव विज्ञान मंत्रालय, भारतीय हवामान शास्त्र विभाग आणि
डॉ. बाळासाहेब सावंत कोकण कृषि विद्यापीठ, दापोली सहयोगीत
ग्रामिण कृषि मौसम सेवा

उद्यानविद्या महाविद्यालय, मूळदे ता. कडाळ, जि. सिंधुदुर्ग
हवामान पूर्वानुमान कृषि सल्ला पत्रक - सिंधुदुर्ग
कालावधी (दिनांक २८.१०.२०२० ते ०१.११.२०२०)



अंक ८५/२०२०							दिनांक २७.१०.२०२०		कालावधी ५ दिवस				
मागील आठवड्यातील हवामान घटकांची प्रत्यक्ष नोंद (२०/१०/२०२० ते २६/१०/२०२० पर्यंत)							हवामानाचे घटक		पुढील पाच दिवसांचे हवामान घटकांचे पूर्वानुमान (वैधता २८/१०/२०२० ते ०१/११/२०२० पर्यंत)				
२०/१०	२१/१०	२२/१०	२३/१०	२४/१०	२५/१०	२६/१०	दिनांक		२८/१०	२९/१०	३०/१०	३१/१०	०१/११
०.०	५१.४	४७.६	०.०	०.०	४.८	३.६	पाऊस (मि. मी)		७	०	०	०	११
३२.०	३२.०	३१.०	३३.०	३३.०	३३.०	३३.५	कमाल तापमान (अ. से)		३४	३४	३५	३६	३६
२४.०	२४.०	२२.०	२४.०	२४.०	२३.०	२३.०	किमान तापमान (अ. से)		२४	२५	२५	२५	२५
ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ	निरभ	निरभ	ढगाळ	ढगाळ	सकाळ	मेघाच्छादन (ऑक्टा.)	२	३	४	२	१
ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ	दुपार						
९८	९८	९८	९८	९५	९६	९३	सकाळची सापेक्ष आर्द्रता(%)		८४	७८	७९	७४	८३
९३	७८	७८	७२	६५	७३	७३	दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (%)		५९	५९	४२	४३	५४
०.२	०.१	०.४	०.३	०.४	०.४	०.५	वा-याचा वेग (कि.मी/तास)		००६	००७	००६	००७	००५
स्थिर	स्थिर	स्थिर	स्थिर	स्थिर	स्थिर	स्थिर	सकाळ	वा-याची दिशा	पूर्वोत्तर/ ईशान्ये कडे	पूर्वोत्तर/ ईशान्ये कडे	पूर्वोत्तर/ ईशान्ये कडे	पूर्वोत्तर/ ईशान्ये कडे	पूर्वोत्तर/ ईशान्ये कडे
पश्चिमोत्तर/ वायव्ये कडे	पश्चिमोत्तर/ वायव्ये कडे	पश्चिमोत्तर/ नैऋत्ये कडे	पश्चिमोत्तर/ नैऋत्ये कडे	पश्चिमोत्तर/ नैऋत्ये कडे	पश्चिमोत्तर/ नैऋत्ये कडे	पूर्वोत्तर/ ईशान्ये कडे	दुपार						
मागील वर्षातील (२०१९) पर्जन्य (मि. मी)							१/०६/२०२० पासूनचे पर्जन्य (मि. मी)		मागील आठवड्यातील पर्जन्य (मि.मी)				
४५९१.०							४८३१.४		१२६.६				

पुढील ५ दिवसांच्या हवामानाची सामान्य स्थिती	सिंधुदुर्ग जिल्ह्यामध्ये पुढील पाच दिवसांमध्ये दिनांक २८ ऑक्टोबर ते ०१ नोव्हेंबर, २०२० या कालावधी दरम्यान दिनांक २८ ऑक्टोबर रोजी तुरळक ठिकाणी हलक्या स्वरूपाच्या पाऊसाची, दिनांक २९ ते ३१ ऑक्टोबर दरम्यान पर्जन्यमान कोरडे राहण्याची शक्यता असून दिनांक ०१ नोव्हेंबर रोजी तुरळक ठिकाणी हलक्या स्वरूपाच्या पाऊसाची शक्यता आहे. त्याचबरोबर तापमानात ब-याच अंशी वाढ होऊन हवामान आर्द्र व अंशतः ढगाळ राहण्याची शक्यता आहे. असा अंदाज प्रादेशिक हवामानशास्त्र केंद्र, मुंबई यांच्याकडून वर्तविण्यात आला आहे.
इशारा	सिंधुदुर्ग जिल्ह्यामध्ये दिनांक २८ ऑक्टोबर रोजी सोसाट्याचा वारा, विजांचा लखलखाट व मेघगर्जनेसह पाऊसाची शक्यता आहे असा इशारा प्रादेशिक हवामानशास्त्र केंद्र, मुंबई यांच्याकडून जारी करण्यात आलेला आहे.
विस्तारीत श्रेणीतील पाऊसाचा अंदाज	विस्तारीत श्रेणीतील पाऊसाच्या अंदाजानुसार कोकण विभागांमध्ये दिनांक २७ ऑक्टोबर ते ०२ नोव्हेंबर या आठवड्यात हलक्या तर दिनांक ०३ ते ०९ नोव्हेंबर या आठवड्यामध्ये अत्यंत हलक्या स्वरूपाच्या पाऊसाची शक्यता आहे. त्याचबरोबर ०९ नोव्हेंबर पुढील २ आठवड्यांमध्ये पर्जन्यमान कोरडे राहण्याची शक्यता आहे.
सर्वसाधारण कृषि सल्ला	रबी हंगामात वांगी, मिरची, कोबी, नवलकोल इ. भाजीपाल्याची लागवड करण्यासाठी रोपवाटीका तयार करण्याची पूर्वतयारी करण्यास सुरुवात करावी. भाजीपाल्याची रोपे गादीवाफयावर तयार करावीत. यासाठी लागणारे दर्जेदार बियाणे वेळीच मिळवावे.
संक्षिप्त संदेश सल्ला	सिंधुदुर्ग जिल्ह्यामध्ये दिनांक २८ ऑक्टोबर रोजी सोसाट्याचा वारा, विजांचा लखलखाट व मेघगर्जनेसह पाऊसाची शक्यता आहे.

हवामान अंदाजावर आधारित कृषि सल्ला

पिकाचे नाव	पिकाची अवस्था	कृषि सल्ला
भात	हळव्या जाती:- कापणी निम गरव्या व गरव्या जाती:- दाणे भरणे	गेल्या आठवड्यामध्ये हलका ते मध्यम स्वरूपाचा पाऊस होता तसेच पुढील पाच दिवसांमध्ये हलक्या स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. त्याचबरोबर पुढील ३ दिवसांमध्ये पर्जन्यमान कोरडे राहण्याची शक्यता लक्षात घेता कापणीस तयार झालेल्या भात पिकांची कापणी उरकून घ्यावी. भात पिक काढणीयोग्य झाले असल्यास कापणी पूर्वी ८ ते १० दिवस खाचरातील पाणी काढून देण्याची व्यवस्था करण्यात यावी. कापणी करण्याच्या ८ दिवस अगोदर भातावर कोणतेही किटकनाशक/बुरशीनाशक फवारू नये वा धुळणी करू नये. ज्या ठिकाणी भात पिक काढणीस तयार झाले असेल त्याठिकाणचे भात सकाळ ते दुपार या वेळेत जमिनीलगत कापून घ्यावे. कापणी केलेल्या भात पिकाची लागोलाग मळणी/झोडणी करून धान्य कोरड्या आणि सुरक्षित ठिकाणी वाळवण्यास ठेवावेत. भात कापणीसाठी विद्यापीठाने विकसीत केलेल्या वैभव विळ्याचा वापर करावा जेणेकरून भात जमिनीलगत कापले जाईल. भात पिकाची मळणी/झोडणी केल्यानंतर पिकाच्या पेंढ्या सुरक्षित ठिकाणी ठेवण्याची व्यवस्था करावी. जेणेकरून त्या पेंढ्या पावसात भिजणार नाहीत व जनावरांस चांगल्या चा-याची उपलब्धता होईल.
नागली (नाचणी)	कापणी	गेल्या आठवड्यामध्ये हलका ते मध्यम स्वरूपाचा पाऊस होता तसेच पुढील पाच दिवसांमध्ये हलक्या स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. त्याचबरोबर पुढील ३ दिवसांमध्ये पर्जन्यमान कोरडे राहण्याची शक्यता लक्षात घेता कापणीस तयार झालेल्या नागली पिकांची कापणी उरकून घ्यावी. ज्या ठिकाणी नागली पिक काढणीस तयार झाले असेल त्याठिकाणी नागली पिकाच्या लोंब्या सकाळ ते दुपार या वेळेत विळ्याच्या सहाय्याने कापून घ्याव्यात. कापणी केलेल्या नागली पिकाची लागोलाग मळणी करून धान्य कोरड्या आणि सुरक्षित ठिकाणी वाळवण्यास ठेवावेत.
भुईमुग	शेंगा	काही ठिकाणी भुईमुग पीक तयार होण्याच्या अवस्थेत आहे. साधारणपणे भुईमुगाची काढणी करताना शेंगेवरच्या शिरा ठळक दिसतात. शेंग दाबल्यावर टणक लागते, टरफल आतल्या बाजूने काळसर होते. तसेच दाण्याच्या रंगात बदल होतो. रोपांवरील कमीत कमी ८० टक्के शेंगा तयार झाल्यावर भुईमुगाच्या काढणीस सुरुवात करावी व शेंगा स्वच्छ धुवून चांगल्या प्रकारे वाळवाव्यात.

आंबा	नवीन पालवी	<p>गेल्या आठवड्यातील पाऊसामुळे नविन पालवी आलेली आंब्याची पाने फाटली असतील अश्या ठिकाणी करपा रोगाचा प्रादुर्भाव होण्याची शक्यता आहे. प्रादुर्भाव आढळून आल्यास आवश्यकतेनुसार प्रोपीनेब ०.२% (२० ग्रॅम/१० लि. पाणी) किंवा थायफिनेट मिथील ०.१% (१० ग्रॅम/१० लि. पाणी) किंवा कार्बनडॅन्झिम ०.१% (१० ग्रॅम/१० लि. पाणी) यापैकी एका बुरशीनाशकाची आवश्यकतेनुसार फवारणी करावी.</p> <p>आंब्यामध्ये नवीन पालवी आली असल्यास त्या पालवीचे शेंडा पोखरणारी अळी, पाने पोखरणारी अळी, आणि पाने खरवडणारा भुंगा या कीडींपासून अवश्यकतेनुसार संरक्षण करावे. त्यासाठी २५ टक्के प्रवाही डायमिथोएट १२ मिली किंवा ३६ टक्के प्रवाही मानोक्रोतोफॉस ११ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघडीप पाहून फवारणी करावी.</p> <p>पॅक्लोब्युट्राझॉल (कल्टार) दिलेल्या झाडांचे बुंधे व त्याभोवतालचा भाग बेणणी करून अथवा ग्रामोकझोन हे तणनाशक फवारून तणविरहीत ठेवावेत.</p> <p>पावसाची उघडझाप, तापमानातील वाढ तसेच ढगाळ वातावरणामुळे आंब्यामध्ये नवीन पालवी आली असल्यास त्या पालवीचे तुडतुडे, शेंडा पोखरणारी अळी, पाने पोखरणारी अळी आणि मिजमाशीपासून अवश्यकतेनुसार संरक्षण करावे. त्यासाठी २५ टक्के प्रवाही डायमिथोएट १२ मिली किंवा ३६ टक्के प्रवाही मानोक्रोतोफॉस ११ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघडीप पाहून फवारणी करावी.</p> <p>पावसाची उघडझाप, तापमानातील वाढ तसेच ढगाळ वातावरणामुळे नविन लागवड केलेल्या आंबा कलमांवर करपा रोगाचा प्रादुर्भाव दिसून आल्यास नियंत्रणासाठी नविन येणा-या पालवीवर आवश्यकतेनुसार प्रोपीनेब ०.२% (२० ग्रॅम/१० लि. पाणी) किंवा थायफिनेट मिथील ०.१% (१० ग्रॅम/१० लि. पाणी) किंवा कार्बनडॅन्झिम ०.१% (१० ग्रॅम/१० लि. पाणी) यापैकी एका बुरशीनाशकाची आवश्यकतेनुसार फवारणी करावी.</p> <p>फवारणीच्यावेळी कितकनाशक/बुरशीनाशक द्रावणामध्ये स्टीकर सारखा चिकट पदार्थ १ मिली/१ लि. पाणी याप्रमाणात मिसळावा.</p>
काजू	-	<p>काजूच्या पूर्ण वाढलेल्या ५ वर्षांच्या व त्यावरील वयाच्या झाडावर १० पी.पी.एम. इथ्रेल या संजिवकाची पहिली फवारणी पालवी आल्यावर करावी.</p> <p>मोठ्या काजू बागेमध्ये वाढलेले झाडे झुडपे व तण काढून बागेची स्वच्छता करून घ्यावी.</p> <p>ढगाळ पाऊसाळी हवामानामुळे काजूच्या कोवळ्या पालवीवर रोगाचा प्रादुर्भाव दिसून येण्याची शक्यता असल्याने नियंत्रणासाठी पाऊसाची उघडीप असताना १% बोर्डो मिश्रणाची किंवा कार्बनडॅन्झिम १२% + मॅन्कोझेब ६३% या संयुक्त बुरशीनाशकाची १० ग्रॅम/१० लि. पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.</p> <p>जिल्ह्यामध्ये काजू बागांना नविन पालवी येत असून पावसाची उघडझाप, तापमानातील वाढ तसेच ढगाळ वातावरणामुळे काजू बागायतदारांनी ढकण्या किडीच्या प्रादुर्भाव होवू नये म्हणून जागरूक रहावे, प्रादुर्भाव आढळून आल्यास नियंत्रणासाठी प्रवाही मोनोक्रोतोफॉस ३६% १५ मि.ली. किंवा लम्बडा सायहॅलोथिन ५% ६ मि.ली. १० लिटर पाण्यातून फवारावे.</p> <p>काजुवर खोडकिडा (रोठा) या किडिचा प्रादुर्भाव आढळून आल्यास १५ मि.मी. पटाशिच्या सहाय्याने प्रादुर्भित साल काढून झाडातील रोठ्याला बाहेर काढून मारून टाकावे व तो भाग ५% प्रवाही फिप्रोनील २ मी. लि. प्रति १ लिटर पाण्यामध्ये मिसळून चांगला भिजवावा. फवारणीच्यावेळी कितकनाशक/बुरशीनाशक द्रावणामध्ये स्टीकर सारखा चिकट पदार्थ १ मिली/१ लि. पाणी याप्रमाणात मिसळावा.</p>
नारळ	फळ विकास	<p>नारळावरील गेंड्या भुंगा या किडीच्या नियंत्रणासाठी प्रादुर्भावग्रस्त माड साफ करून सर्वात वरील पानांच्या बेचक्यात २ टक्के मिथील पॅराथिऑन पावडर ५० ग्रॅम + ५० ग्रॅम वाळू यांचे समप्रमाणात मिश्रण करून भरावे. बागेमध्ये शेणखताच्या खड्ड्यात अळ्यांना मारण्यासाठी ५० टक्के पा.मि. कार्बारिल भुकटी ४० ग्रॅम प्रति १० लि. पाण्यात मिसळून फवारावी.</p>
सुपारी	फळ विकास	<p>सुपारीवरील फळगळ या रोगाच्या नियंत्रणासाठी बागेमध्ये १ टक्का बोर्डोमिश्रणाची फवारणी करावी.</p>
कलिंगड	फळ धारणा	<p>कलिंगड पीकाच्या लागवडीसाठी शुगरबेबी या जातीचे खात्रीशीर बियाणे मिळवून सरी पदधतीने ४ x १ मि. अंतरावर सरीच्या दोन्ही बाजूस टोकणी करावी. बीयाण्यास थायरम हे बुरशीनाशक ३ ग्रॅम/किलो बियाणे या प्रमाणात चोळावे.</p>
दुभती जनावरे	-	<p>दिनांक २८ ऑक्टोबर रोजी सोसाट्याचा वारा, विजांचा लखलखाट व मेघगर्जनेसह काही ठिकाणी हलक्या स्वरूपाच्या पाऊसाची शक्यता असल्याने विजांच्या बचावापासून शेतक-यांनी शेतामध्ये कामे करताना सावधानता बाळगावी. तसेच चारावयास सोडलेल्या दुभत्या जनावरांचे विजापासून संरक्षण करण्यासाठी दुभती जनावरे सुरक्षित ठिकाणी बांधावी.</p>
<p>टिप - पुढिल ५ दिवसांसाठी तुरळक ते काही ठिकाणी हलक्या स्वरूपाच्या पाऊसाची शक्यता असल्याने पावसाची उघडीप पाहूनच कितकनाशकांची व बुरशीनाशकांची फवारणी करावी. फवारणीच्यावेळी कितकनाशक/बुरशीनाशक द्रावणामध्ये स्टीकर सारखा चिकट पदार्थ १ मिली/१ लि. पाणी याप्रमाणात मिसळावा.</p>		
<p>सदर कृषि सल्ला पत्रिका ही डॉ. बाळासाहेब सावंत कोकण कृषि विद्यापीठाच्या, प्रादेशीक फळ संशोधन केंद्र, वेंगुर्ले व उद्यानविद्या महाविद्यालय, मुळदे येथील "ग्रामीण कृषि मौसम सेवा" योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशी वरून तयार करून प्रकाशित करण्यात आली.</p>		
<p>डॉ. प्रदिप चं. हळदवणेकर सहयोगी अधिष्ठाता तथा नोडल ऑफिसर कृषी हवामानशास्त्रीय क्षेत्र एकक ग्रामिण कृषि मौसम सेवा उद्यानविद्या महाविद्यालय, मुळदे ०२३६२-२४४२३१</p>		<p>डॉ. यशवंत चं. मूठाळ तांत्रिक अधिकारी कृषी हवामानशास्त्रीय क्षेत्र एकक ग्रामिण कृषि मौसम सेवा उद्यानविद्या महाविद्यालय, मुळदे ०२३६२-२४४२३१</p>